

Eläinlääkäri Euroopassa

Suuri osa eläinlääkäreistä koskettavasta lainsäädännöstä tulee EU:sta: valtaosa elintarvikelainsäädäntöä, tautisäädöksiä ja enenevässä määrin eläinsuojelulainsäädäntöä. Myös eläinlääkäreiden koulutusvaatimukset ovat Euroopassa yhteiset. Koulutusta säädellään, jotta eläinlääkärit voivat liikkua vapaasti. Yhdessä EU-maassa laillistettu eläinlääkäri voi toimia ammatissaan kaikkialla Euroopassa.

Eurooppalaisia eläinlääketieteellisiä tiedekuntia myös arvioidaan, mutta eurooppalaisen laillistamisen saa riippumatta tiedekunnan saamasta arvioinnista. EU:ssa vapaa liikkuvuus on asetettu etusijalle. Eläinlääkäriin ammatti on säädeltyä, joten vapaan liikkuvuuden rinnalla voisi huolehtia myös eläinlääkäreiden osaamisesta. Avautuva Eurooppa on hieno asia, eikä säätelyllä ole syytä sulkea rajoja, mutta olisi suotavaa, että laillistetun eläinlääkäriin osaamiseen voi luottaa.

Monessa Euroopan maassa eläinlääkäreitä on enemmän kuin tarpeeksi ja kaikille ei riitä koulutusta vastaavaa työtä. Myös Suomeen tulee yhä enemmän ulkomaisia eläinlääkäreitä ja suomalaisia opiskelee muissa maissa. Kunnilta saatujen eläinlääkintähuollon raporttien perusteella eläinlääkäreiden rekrytointi ei enää ole kovin hankalaa. Vuosia viesti on ollut, että sijaisia ei saa ja virkoihinkin on vähän hakijoita. Eläinlääkäreitä on kiistatta tarvittu lisää, mutta nyt näyttää pahin pula väistävän. Eläinlääkäreitä riittää kenties myös sellaisiin tehtäviin, jotka eivät ole vain eläinlääkäreille rajattuja, mutta joissa eläinlääkäriin osaamisesta on hyötyä. Pieni kilpailu työmarkkinoilla on tervetullutta, mutta työttömäksi ei kannata kalliisti kouluttaa. Eläinlääkäreiden sopiva koulutusmäärä edellyttää nyky maailmassa eurooppalaista yhteistyötä, ei vain kansallisia päätöksiä.

Eläinlääkintähuollon järjestämistä ei säädellä Euroopan tasolla ja ratkaisuja onkin monenlaisia eri maissa. Meikäläinen kunnaneläinlääkärijärjestelmä on poikkeus muun Euroopan eläinlääkintähuollosta. Muualla praktiikan hoitavat pääasiassa yksityiset ja virkaeläinlääkärit ovat erikseen. Järjestelmämme toimii hyvin harvaan asutussa maassa, koska se turvaa viranomaisverkoston ja eläinlääkäripalvelut kaikkialle maahan. Kunnaneläinlääkäriin pitää tuntea kansallinen lainsäädäntö eli pelkkä Euroopassa suoritettu tutkinto ei riitä virkatehtävien hoitoon.

Eläinlääkärit ovat Euroopan laajuisesti yhtenäinen ammattikunta. Eläinlääkäreitä yhdistää vahva professio ja yhteinen näkemys ammattikunnasta kansanterveyden edistäjinä. Yhteisinä tavoitteina edistetään eläinten terveyttä ja hyvinvointia, huolehditaan elintarvikkeiden turvallisuudesta sekä edistetään ammatillista osaamista. Erottaviakin tekijöitä on: esimerkiksi pohjoismainen tiukka antibioottipolitiikka ei aina saa ymmärrystä muulta Euroopalta. Toki antibioottiresistenssin kehittyminen on yhteinen huoli, mutta antibioottien käytön rajoittamiseen tähtäävät toimenpiteet eivät sitä aina ole. Eläinlääkäreiden lääkemyynnillä hankkimien ansioiden puolustaminen on asia, joka saa monessa maassa eläinlääkärit kadulle osoittamaan mieltään. Lääkkeiden käyttöä ja resistenssitilannetta tarkkailtaessa voi kuitenkin todeta, että tässä asiassa muut maat voivat ottaa oppia Pohjolasta.

Suomalaisia eläinlääkäreitä on koulutettu Suomessa vasta yhden sukupolven ajan. Eläinlääkärikunta on siten perinteisesti kansainvälinen. Aika, jolloin kaikki maamme eläinlääkärit koulutettiin yhdessä tiedekunnassa, olikin vain lyhyt hetki historiassa. Eurooppalaisissa eläinlääkäreissä on eroja, mutta olemme kuitenkin kaikki eläinlääkäreitä. Eurooppa on pullollaan kollegoita, joiden kanssa yhteinen sävel löytyy kuten kotimaassakin.

Sanna Hellström

Neuvotteleva virkamies Evirassa, FVE-kokousohallistaja